

**LIETUVOS
RESPUBLIKOS SEIMAS**

**TEISĖS IR TEISĖTVARKOS
KOMITETAS**

**SEIMO III (RUDENS)
SESIJOS DARBO ATASKAITA**

Ataskaitinis laikotarpis:
2025 m. rugsėjo 10 d. – 2026 m. kovo 9 d.

PRITARTA
Teisės ir teisėtvarkos komiteto 2026 m.
kovo 25 d. posėdyje
(protokolas Nr. 102-P-11)

Turiny

I. BENDROJI INFORMACIJA	3
II. AKTUALIAUSI DARBAI	
SVARBIAUSI TEISĖS AKTAI, KURIE BUVO PRIIMTI.....	5
EUROPOS SĄJUNGOS DOKUMENTŲ SVARSTYMAS	8
PARLAMENTINĖ KONTROLĖ.....	10
RENGINIAI, TARPTAUTINIAI RYŠIAI.....	15
III. PRIEDAS	
STATISTINĖ INFORMACIJA.....	17

Komiteto nariai

Julius
SABATAUSKAS

Komiteto pirmininkas

Vitalijus
GAILIUS

Komiteto pirmininko
pavaduotojas

Giedrė
BALČYTYTĖ

Komiteto narė

Agnė
BILOTAITĖ

Komiteto narė

Tadas
PRAJARA

Komiteto narys

Dovilė
ŠAKALIENĖ

Komiteto narė

Agnė
ŠIRINSKIENĖ

Komiteto narė

Raimondas
ŠUKYS

Komiteto narys

Lilija
VAITIEKŪNIENĖ

Komiteto narė

Ignas
VĖGĖLĖ

Komiteto narys

Nuotraukos iš Lietuvos Respublikos Seimo interneto [svetainės](#)

Komiteto veikla Seimo III (rudens) sesijoje

Istatymų ir kitų teisės aktų projektų svarstymas

 96 Seimo pavedimai Komitetui
75 kaip pagrindiniam
21 kaip papildomam

Komiteto pateiktos išvados

 55 pagrindinio komiteto išvados
12 papildomo komiteto išvados

Pareiškimų ir raštų nagrinėjimas

 1126 gauti raštai
352 parengti atsakymai

Posėdžiai, klausymai, kiti renginiai

 29 komiteto posėdžiai
24 komiteto klausymai
2 kiti renginiai

 Platesnė statistinė informacija pateikta [priede](#).

ĮSTATYMŲ IR KITŲ SEIMO PRIIMAMŲ TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ SVARSTYMAS

SVARBIAUSI TEISĖS AKTAI, KURIE BUVO PRIIMTI

Eil. Nr.	Teisės akto pavadinimas	Priimto teisės akto Nr.
1.	Priimtas Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso 30, 31, 32, 95, 97, 99, 122, 193 ir 196 straipsnių bei priedo pakeitimo ir Kodekso papildymo naujais 194, 195 ir 196 straipsniais konstitucinis įstatymas. Įstatymu yra įgyvendinamas 2024 m. kovo 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentas (ES) 2024/900 dėl politinės reklamos skaidrumo ir atrankiojo adresavimo (toliau – Reglamentas), kuriuo siekiama užtikrinti didesnę skaidrumą politinės reklamos sektoriuje visoje Europos Sąjungoje. Nors Reglamentas tiesiogiai taikomas visose ES valstybėse narėse, priimtu įstatymu buvo sukurtos teisinės prielaidos Reglamento nuostatų taikymui ir užtikrintas tinkamas jo įgyvendinimas.	XV-453
2.	Priimtas naujos redakcijos Lietuvos Respublikos fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo Nr. XII-1289 pakeitimo konstitucinis įstatymas, kuriuo sukuriamą galimybė lanksčiau planuoti valdžios sektoriaus finansus, išsaugomos valdžios sektoriaus finansų tvarumo prielaidos ir kuriama nuosekli fiskalinė valdysena, kuri skatintų efektyvią fiskalinę politiką, pagrįstą aiškiai apibrėžtomis atsakomybėmis ir procedūromis; didinamos Lietuvos viešųjų finansų sistemos galimybės prisidėti prie ekonomikos augimo sukuriant valdžios sektoriaus fiskalinės drausmės taisyklių lankstumą investicijoms ir suteikiant didesnę lankstumą vietos valdžiai; didinamas valdžios sektoriaus finansų valdymo skaidrumas.	XV-755
3.	Priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 77 straipsnio pakeitimo įstatymas, kuriuo įteisinama atsakomybė fiziniams asmenims už prekių, skirtų tabako gaminiams rūkyti ar pasirošti rūkyti, įrenginių, skirtų tabako gaminiams ir susijusiems gaminiams vartoti, nupirkimą, perdavimą ar kitokią realizavimą nepilnamečiui. Įstatymo įgyvendinimas teigiamai atsilies Tabako kontrolės įstatymo reikalavimų besilaikančių ūkio subjektų verslo sąlygoms ir plėtrai, nes dėl teisės pažeidimų žalos gali patirti ne tik vartotojai, bet ir ūkio subjektai dėl nesąžiningos konkurencinės kovos.	XV-621
4.	Priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 29, 321, 557, 557 ¹ , 589 straipsnių pakeitimo ir Kodekso papildymo 514 ¹ straipsniu įstatymas, kuris turėtų teigiamą įtaką nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nurodytų objektų, taip pat karinių objektų apsaugai, ypač įvertinus besikeičiančią geopolitinę situaciją. Minėtų objektų funkcionavimas, efektyvus saugumo užtikrinimas yra tiesiogiai sietinas su Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesais, todėl tokių objektų tinkama apsauga, teisiųjų prielaidų atitinkamoms tarnyboms proaktyviai veikti ir reaguoti į incidentus sudarymas yra itin svarbus elementas siekiant nustatyti pažeidėjus ir atgrasyti asmenis ateityje nuo panašaus pobūdžio veikų darymo.	XV-714
5.	Priimtas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 464 straipsnio pakeitimo įstatymas. Atsižvelgiant į plečiamas radijo ryšio slopinimo ir perėmimo įrenginių naudojimo ir laikymo galimybes, priimtu	XV-482

Eil. Nr .	Teisės akto pavadinimas	Priimto teisės akto Nr.
	įstatymu griežtinama atsakomybė už neteisėtą šių įrenginių naudojimą ir (ar) laikymą. Tokiu būdu baudų dydžiai suvienodinami su kitais labiau pavojingais administraciniais nusižengimais elektroninių ryšių srityje.	
6. – 7.	Priimti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228 ¹ , 6.228 ⁶ , 6.228 ⁷ , 6.228 ⁸ ir 6.228 ¹⁴ straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas ir Nesąžiningos komercinės veiklos vartotojams draudimo įstatymo Nr. X-1409 2, 5, 6 ir 7 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas parengti, siekiant užtikrinti Direktyvos (ES) 2024/825 (dar vadinamos „Vartotojų įgalinimo žaliajoje pertvarkoje direktyva“) nuostatų perkėlimą į nacionalinę teisę. Įstatymais siekiama įgalinti vartotojus priimti informacija pagrįstus sprendimus dėl pirkimo, suteikiant jiems aiškią informaciją apie prekių patvarumą ir taisomumą, ir taip prisidėti prie tvaresnių vartojimo modelių bei kovoti su nesąžininga komercine veikla, kuri klaidina vartotojus ir neleidžia jiems rinktis vartoti tvariai, visų pirma, su tokiais reiškiniais, kaip klaidinantys ekologiškumo teiginiai (ekologinis manipuliavimas, „žaliasis smegenų plovimas“), klaidinanti informacija apie produktų ar verslo subjektų aplinkosaugos ir socialines savybes, nepatikimi tvarumo ženklai, ankstyvas prekių nusidėvėjimas.	XV-576 XV-577
8. – 9.	Priimti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.72. 3.194, 3.211, 3.217, 3.224, 3.243, 3.246, 3.250, 3.260, 3.261, 3.262, 3.264, 3.266 ir 3.269 straipsnių pakeitimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 499 ir 502 straipsnių pakeitimo įstatymas (pakete taip pat kitų komitetų svarstyti: Šeimynų įstatymo Nr. XI-681 4, 5 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XV-669, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 42 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XV-670, Įstatymo „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ Nr. IX-2206 32 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XV-671, Išmokų vaikams įstatymo Nr. I-621 17 ir 21 straipsnių pakeitimo įstatymas Nr. XV-672, Socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 24 straipsnio pakeitimo įstatymas Nr. XV-673). Paketu įgyvendintas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2024 m. gegužės 20 d. nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.269 straipsnio (2000 m. liepos 18 d., 2021 m. gruodžio 23 d. redakcijos) 7 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai“. Šiuo Konstitucinio Teismo nutarimu pripažinta, kad Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 3.269 straipsnio 7 punktą prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos 38 straipsnio 2 daliai. Konstitucinis Teismas konstatavo, kad įstatymų leidėjas, CK 3.269 (2000 m. liepos 18 d. redakcija) straipsnio 7 punkte nustatydamas teisinį reguliavimą, kuriuo buvo įtvirtinta maksimali asmens, siekiančio globoti vaiką, amžiaus riba – šešiasdešimt penkeri metai, dėl kurios asmuo, neatitinkantis šio reikalavimo, nepaisant jo pasirengimo globoti vaiką, jokiais atvejais negali būti paskirtas vaiko globėju, sudarė prielaidas nukrypti nuo Konstitucijos 38 straipsnio 2 dalies ir iš jos kylančio konstitucinio vaiko interesų pirmumo imperatyvo suponuojamų reikalavimų. Priimtais įstatymais CK 3.269 straipsnio 7 punktą pripažintas netekusiu galios, o taip pat įtvirtinti ir kiti pakeitimai, sąlygoti praktikoje kylančių iššūkių arba teisinio reguliavimo aiškumo tas nuostatas taikant trūkumo.	XV-667 XV-668
10.	Priimtas Lietuvos Respublikos Seimo statutas „Dėl Lietuvos Respublikos Seimo statuto Nr. I-399 208 straipsnio pakeitimo“. Šiuo Seimo statutu be kita ko įgyvendintas Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2001 m. sausio 25 d. nutarimas, kuriuo Seimo statuto 208 straipsnio 4 dalis ir 11 dalies nuostata „posėdžio pirmininko sprendimai Vyriausybės valandos metu yra neginčijami“ buvo pripažintos prieštaraujančiomis Konstitucijos 59 straipsnio 4 daliai, tačiau iki šiol nebuvo pakeistos.	XV-716

Eil. Nr .	Teisės akto pavadinimas	Priimto teisės akto Nr.
11.	Priimtas Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 ir 23 straipsnių pakeitimo įstatymas. Nuo 2026 m. lapkričio 1 d. norintys gauti teisę vairuoti mopodus ir lengvuosius keturračius (AM kategorijos transporto priemonę) privalės išlaikyti teorijos ir praktikos egzaminą. Pagal priimtas naujas nuostatas, teisė vairuoti mopodus ir lengvuosius keturračius motociklus bus suteikiama ne nuo 15 metų, kaip buvo nustatyta, o nuo 16 metų. Tokiu būdu siekiama užtikrinti jaunų AM kategorijos transporto priemonių vairuotojų asmeninę atsakomybę už kelių eismo taisyklių pažeidimus. Pagal galiojančiais teisės aktais, už administracinio nusižengimo padarymą atsako asmuo, kuriam iki administracinio nusižengimo padarymo buvo sukakę 16 metų.	XV-715
12.	Priimtas Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statuto 5, 6, 12, 28, 36, 47, 53, 57, 66, 70, 74, 78 ir 79 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas. Šiuo įstatymu: pagerintos pareigūnų darbo apmokėjimo sąlygos, padidinti pareigūnų pareigybių minimalūs pareigūnų algų koeficientai ir, atsižvelgus į tai, tarnaujančių pareigūnų pareiginės algos; siekiant motyvuoti pareigūnus likti tarnyboje, nustatytos pareigūnams kompensacijos už ilgalaikę tarnybos trukmę; numatytos palankesnes sąlygos mokėti vienkartinės skatinamąsias išmokas pareigūnams bei aprūpinti statutinių profesinio mokymo įstaigų kursantus maistu; sudaryta galimybė šakos kolektyvinėse sutartyse susitarti dėl palankesnių mokymosi atostogų suteikimo bei apmokėjimo sąlygų ir tvarkos.	XV-689
13. – 14.	<p>Priimti Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 199, 199², 253², 256², 260¹, 266¹, 267², 267³, 276⁴ ir 282 straipsnių pakeitimo įstatymas ir Lietuvos Respublikos kriminalinės žvalgybos įstatymas (toliau – KŽĮ) 8 straipsnio pakeitimo įstatymas, siekiant:</p> <ul style="list-style-type: none"> - numatyti griežtesnę baudžiamąją atsakomybę už nusikalstamas veikas, neteisėtai bet kokiomis priemonėmis (oro, vandens, kelių transporto priemonėmis) gabenant prekių, įskaitant ribotos apyvartos arba draudžiamus daiktus ir medžiagas, kontrabandą, kai tai daroma visuomenei pavojingu būdu; - atsižvelgiant į šiuo metu egzistuojančią baudžiamosios atsakomybės už tyčinius transporto eismo tvarkos ar saugumo taisyklių pažeidimus, sukėlusius pavojingus padarinius, reglamentavimo BK spragą, siūloma įtvirtinti horizontalią baudžiamojo įstatymo normą, numatančią baudžiamąją atsakomybę už tokius pažeidimus, sukėlusius realią grėsmę žmogaus gyvybei ar sveikatai, nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbios įmonės veiklai arba sutrikdžiusius saugų transporto eismą, arba padariusius didelę turtinę žalą, nepateikusius jų muitinės kontrolei ar kitaip šios kontrolės išvengusius. Siūlomu reglamentavimu kartu reaguojama į vis didėjančią autonomiškai arba nuotoliniu būdu valdomų objektų, judančių oru, neteisėtą panaudojimą, kurie kelia didelę grėsmę oro erdvės bei civilinės aviacijos saugumui (skrydžių saugai). - numatyti galimybę taikyti kriminalinės žvalgybos priemones už naujai kriminalizuotas nusikalstamas veikas KŽĮ 8 straipsnio taikymo srityje. 	XV-655 XV-656

Reg. Nr.	Pavadinimas
ES-2025-54, COM/2025/259	PASIŪLYMAS EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS KURIUO DĖL SAUGIOS TREČIOSIOS ŠALIES KONCEPCIJOS TAIKYMO IŠ DALIES KEIČIAMAS REGLAMENTAS (ES) 2024/1348

Europos Komisija siūlo šiuos koncepcijos taikymo sąlygų pakeitimus:

- ryšys tarp prašytojo ir saugios trečiosios šalies nebebus privalomas. ES valstybės narės gali nuspręsti taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją, kai yra ryšys pagal nacionalinę teisę;
- tranzitas per saugią trečiąją šalį prieš pasiekiant ES dabar taip pat gali būti laikomas pakankamu ryšiu, kad būtų galima taikyti saugios trečiosios šalies koncepciją;
- kai nėra ryšio ar tranzito, ši koncepcija gali būti taikoma, jei yra sudarytas susitarimas ar nustatyta tvarka su saugia trečiąja šalimi. Tokiu susitarimu ar tvarka bus užtikrinamas prašymo dėl veiksmingos apsaugos saugioje trečiojoje šalyje nagrinėjimas, kad prašytojai pagrįstais atvejais galėtų gauti apsaugą. Tai nebūtų taikoma nelydimiems nepilnamečiams;
- siekdama sumažinti procedūrinius vėlavimus ir užkirsti kelią piktnaudžiavimui, Europos Komisija siūlo, kad apeliaciniai skundai dėl sprendimų dėl nepriimtumo, grindžiamų saugios trečiosios šalies koncepcija, nebeturėtų automatinio stabdomojo poveikio.

Įgyvendinus Europos Komisijos siūlymus, kiek tai susiję su „saugios trečios šalies“ sąvokos taikymu, bus pasiektas norimas lankstumas ir sudarytos palankesnės sąlygos valstybėms narėms taikyti STŠ koncepciją, kartu išlaikant esmines apsaugos priemones ir apsaugant pagrindines teises.

Reg. Nr.	Pavadinimas
ES-2025-100, COM/2025/540	PASIŪLYMAS EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS KURIUO NUSTATOMA SĄJUNGOS PARAMA PRIEGLOBSČIUI, MIGRACIJAI IR INTEGRACIJAI 2028–2034 M.

Europos Komisija siūlo nustatyti Sąjungos paramos prieglobsčiui, migracijai ir integracijai tikslus ir finansavimą laikotarpiu nuo 2028 m. sausio 1 d. iki 2034 m. gruodžio 31 d. Didesnio finansavimo skyrimas Lietuvai padės įgyvendinti Reglamente nustatytus tikslus:

- stiprinti ir plėtoti bendrą Europos prieglobsčio sistemą;
- stiprinti grąžinimų efektyvumą;
- kovoti su neteisėta migracija užkertant kelią neteisėtam migrantų gabenimui ir prekybai žmonėmis, taip pat neteisėtos migracijos instrumentalizavimui;
- stiprinti ir plėtoti teisėtą migraciją į valstybes nares atsižvelgiant į jų poreikius ir skatinti bei prisidėti prie veiksmingos trečiųjų šalių piliečių integracijos ir socialinės įtraukties ankstyvaisiais apgyvendinimo etapais;
- užtikrinti valstybių narių solidarumą ir teisingą atsakomybės pasidalijimą, plėtojant praktinį bendradarbiavimą.

Priėmus Reglamento pasiūlymą bus pratęsta galimybė finansuoti ES lėšomis veiksmus, kuriais bus kovojama su nelegalia imigracija, užtikrinamas greitesnis grąžinimas, stiprinami prieglobsčio sistemos aspektai bei remiamos priėmimo ir integracijos priemonės;

KOMITETO APSVARSTYTŲ EUROPOS SĄJUNGOS DOKUMENTŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Projekto Nr.	Teisės akto projekto pavadinimas
1.	ES-2025-54, COM/2025/259	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348
2.	ES-2025-48, COM/2025/179	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA dėl transporto priemonių registracijos dokumentų ir transporto priemonių registracijos duomenų, įrašytų į nacionalinius transporto priemonių registrus, kuria panaikinama Tarybos direktyva 1999/37/EB
3.	ES-2025-39, COM/2025/148	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI „ProtectEU“ – Europos vidaus saugumo strategija
4.	ES-2025-102, COM/2025/542	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma Sąjungos parama vidaus saugumui 2028–2034 m.
5.	ES-2025-99, COM/2025/541	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma Sąjungos parama Šengeno erdvei, Europos integruotam sienų valdymui ir bendrai vizų politikai 2028–2034 m.
6.	ES-2025-100, COM/2025/540	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma Sąjungos parama prieglobsčiui, migracijai ir integracijai 2028–2034 m.
7.	ES-2025-123, COM/2025/548	Pasiūlymas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas dėl Sąjungos civilinės saugos mechanizmo ir Sąjungos paramos ekstremaliosioms sveikatos situacijoms pasirengti ir į jas reaguoti, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1313/2013/ES (Sąjungos civilinės saugos mechanizmas)
8.	ES-2025-62, COM/2025/650	Pasiūlymas TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS kuriuo iki 2027 m. kovo 4 d. pratęsiama Įgyvendinimo sprendimu (ES) 2022/382 nustatyta laikinoji apsauga
9.	ES-2025-60, COM/2025/651	Pasiūlymas TARYBOS REKOMENDACIJA dėl koordinuoto požiūrio į palaipsniū laikinosios perkeltųjų asmenų iš Ukrainos apsaugos atsisakymą
10.	ES-2025-117, COM/2025/900	KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita
11.		Komisijos tarnybų darbinis dokumentas „2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Šalies skyrius: teisinės valstybės principo taikymo padėtis Lietuvoje“ (SWD/2025/915). (specializuoto, uždaro klausimo svarstymas).
12.	ES-2025-127, COM/2025/461	Pasiūlymas TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo Reglamento (ES) .../2028, kuriuo nustatoma 2027–2034 m. mainų, pagalbos ir mokymo programa, skirta euro apsaugai nuo padirbinėjimo, (programa „Pericles V“), taikymas išplečiamas nedalyvaujančioms valstybėms narėms
13.		Dėl Lietuvos Respublikos pozicijos dėl solidarumo įnašo formos, atsižvelgiant į Europos Komisijos pasiūlymą dėl Tarybos įgyvendinimo sprendimo, kuriuo įsteigiamas metinis solidarumo fondas 2026 metams
14.	ES-2025-96, COM/2025/546	BALTOJI KNYGA dėl kovos su sukčiavimu struktūros peržiūros
15.	ES-2025-119, COM/2025/463	Pasiūlymas EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS kuriuo nustatoma 2028–2034 m. Teisingumo programa ir panaikinamas Reglamentas (ES) 2021/693
16.	ES-2025-137, COM/2025/870	Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Ekonomikos ir Socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui 2026 m. Komisijos darbo programa. Europos nepriklausomybės momentas

Parlamentinės kontrolės klausimas**Posėdžio data**

Valstybės kontrolės 2025 m. rugsėjo 2 d. Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaita Nr. RAE-5

2025 m. spalio 1 d.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje Seimo nariai išklausė komiteto veiklos srities Valstybės kontrolės 2025 m. rugsėjo 2 d. Rekomendacijų įgyvendinimo ataskaitą Nr. RAE-5.

Valstybės kontrolės Planavimo ir poveikio departamento srities analitikė Evelina Rimašė pristatydama komiteto nariams rekomendacijų įgyvendinimo pokyčius 2025-03-01–2025-09-01 laikotarpiu teisingumo, viešojo saugumo ir informacinių išteklių valdymo srityse, atkreipė dėmesį, kad 2025 m. rugsėjo 1 d. iš 41 stebimos rekomendacijos vėluojama įgyvendinti 12. Pasak Valstybės kontrolės atstovės, pokyčiai neįgyvendinami dėl užsitęsusių teisės aktų rengimo ir derinimo procesų, informacinių sistemų modernizavimo ir žmogiškųjų išteklių trūkumo.

Valstybės kontrolės atstovė taip pat supažindino su reikšmingais pokyčiais, įvykusiais per pastarąjį pusmetį teisingumo ir viešojo saugumo srityse.

Teisingumo srityje, siekiant užtikrinti notarinių paslaugų prieinamumą visoje šalyje, įvertintas seniūnų atliekamų notarinių veiksmų poreikis ir patvirtintas tvarkos aprašas, nustatantis vienodus reikalavimus seniūnų atliekamiems notariniams veiksams. Tai užtikrina aiškesnę tvarką gyventojams, padeda išvengti praktikos skirtumų ir klaidų seniūnams atliekant notarinius veiksmus.

Viešojo saugumo srityje yra stiprinamos policijos pareigūnų kompetencijos, padidintos praktinių mokymų apimtys ir užtikrintos sąlygos policijos pareigūnams periodiškai juose dalyvauti.

Taip pat pristatyti ir laukiami pokyčiai:

- teisingumo srityje iki 2025 m. gruodžio 31 d. turi būti parengta ir patvirtinta antstolių vykdymo išlaidų dydžių nustatymo metodika, kuri sumažins administracinę ir finansinę naštą gyventojams. Taip pat iki 2026 m. birželio 30 d. turi būti parengta ir patvirtinta antstolių skaičiaus nustatymo metodika ir nustatytas optimalus jų skaičius, siekiant didinti antstolių teikiamų paslaugų prieinamumą.

- viešojo saugumo srityje siekiama geresnio galimų pavojų ir ekstremaliųjų situacijų valdymo. 2022 m. Valstybės kontrolės auditoriai nustatė, kad pasirengimas galimiems pavojams ir ekstremalioms situacijoms yra tobulintinas. Šios rekomendacijos kelios priemonės jau yra įgyvendintos, gerinamas veiksmų planavimas, nustatyta Valstybinio ekstremaliųjų situacijų valdymo plano rengimo ir atnaujinimo tvarka, už įgyvendinimą paskirta atsakinga institucija – Nacionalinis krizių valdymo centras. Tačiau būtina nustatyti aiškius kriterijus galimiems pavojams vertinti ir suplanuoti veiksmus visiems galimiems pavojams valdyti, kad institucijos žinotų savo atsakomybės srities rizikas ir būtų pasiruošusios valdyti jų atsakomybės srityje galinčius kilti pavojus.

- informacinių išteklių valdymo srityje Valstybės kontrolės auditoriai dar 2020 m. identifikavo poreikį sukurti nusikaltimų elektroninėje erdvėje besispecializuojančių pareigūnų tinklą ir užtikrinti jo aktyvią veiklą, kad sistemos dalyviai galėtų keistis gera praktika ir patirtimi ir taip siekti geresnių nusikaltimų elektroninėje erdvėje tyrimų rezultatų, pagerinti pareigūnų bendradarbiavimą. Tačiau iki šiol rezultato nėra – atsakinga institucija nurodė, kad neranda techninių sprendimų, nors turėjo tai atlikti iki 2025 m. liepos mėn. Valstybės kontrolės atstovė pažymėjo, kad jų institucija neturi informacijos apie šio pokyčio eigą.

Komiteto nariai vienbalsiai nutarė, kad tolesnėje veikloje stebės suplanuotų priemonių įgyvendinimą ir pasiektus pokyčius, raštu kreipsis į atsakingas institucijas dėl laiku neįgyvendintų pokyčių.

Parlamentinės kontrolės klausimas**Posėdžio data**

„Dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderio instituto taikymo“

2025 m. spalio 8 d.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas, svarstydamas klausimą „Dėl apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderio instituto taikymo“, išklausė kompetentingų institucijų ir nevyriausybinių organizacijų atstovų vertinimą, kaip pasikeitė situacija Lietuvoje nuo 2023 m. liepos 1 d., įsigaliojus naujoms Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymo nuostatom. Šiame įstatyme buvo numatyta nauja apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje

prevencinė priemonė – orderis, kuris gali būti skiriamas 15 dienų laikotarpiui artimoje aplinkoje pavojų keliantiems asmenims. Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderį policijos pareigūnai gali skirti pilnamečiam asmeniui tik tuomet, kai, atlikus pavojaus rizikos vertinimą, nustatoma smurto artimoje aplinkoje pavojaus rizika. Per dvejus metus pavojų keliantiems asmenims buvo skirti 26 036 apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderiai, iš jų po 2 ir daugiau orderių skirta 7 773 asmenims.

Policijos generalinio komisaro pavaduotojas Marius Draudvila, pristatydamas dvejų metų naujo teisinio instituto taikymo apžvalgą, pabrėžė, kad nemažai daliai pavojų kėlusiu asmenų pakako vieno orderio, tačiau, vadovaujantis statistika, matyti, kad vis tik gan daug asmenų orderius teko skirti pakartotinai, kai kuriems ir daug kartų, taigi, priemonė yra prevencinė, ne visada ji veikia, juo labiau, kad pavojų keliantys asmenys, kuriems buvo skirti orderiai, apie 72 proc. buvo neblaivūs. Taigi, kartu su smurtu yra ir kita didelė problema - priklausomybės. Paminėtina ir tai, kad pavojų keliantys asmenys dažniausiai yra vyrai (apie 85 proc.), o pavojų patiriantys asmenys (apie 78 proc.) yra moterys. Už orderio įpareigojimų pažeidimą pavojų keliantys asmenys atsako Administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka.

Komiteto pirmininko pavaduotojas Vitalijus Gailius pasisakė dėl tinkamesnio nukentėjusių asmenų teisių užtikrinimo ir didesnės kontrolės tais atvejais, kai vienam asmeniui iš eilės paskiriami trys ir daugiau orderių (yra atvejais – paskirti net 25 orderiai), ir kėlė klausimą, ar tokiais atvejais nereikėtų pradėti ikiteisminio tyrimo, nes yra įvairios smurto formos. Lilija Henrika Vasiliauskė – asociacijos Vilniaus Moterų namai prezidentė – taip pat akcentavo, kad smurtas prieš žmogų, prieš moterį, yra nusikaltimas, kad apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderis reikalingas, jis taip pat veikia prevenciškai, t. y. bet kokia valstybės galia veikia nusikaltėlių, tačiau tokių švelnių priemonių nepakanka, būtina taikyti Baudžiamojo kodekso priemones, įgyvendinti Stambulo konvenciją, geras pavyzdys Lietuvai yra Skandinavijos šalys, kurios jau eina tuo keliu. Policijos, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, nevyriausybinių organizacijų atstovų ir kitų kompetentingų asmenų pasiūlyta: sukurti ilgalaikio apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje orderio institutą; pakeisti Apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatymą, įgyvendinant 2024 m. gegužės 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1385 dėl kovos su smurtu prieš moteris ir smurtu artimoje aplinkoje; plėsti specializuotos kompleksinės pagalbos teikimą, teikiant tokią pagalbą ne tik pavojų patiriančiam asmeniui, bet ir pavojų keliančiam asmeniui.

Be aukščiau minėtų svečių Komiteto posėdyje svarstant šį klausimą dalyvavo vidaus reikalų viceministras Gintaras Aliksandravičius, socialinės apsaugos ir darbo viceministrė Rita Grigalienė, Lietuvos savivaldybių asociacijos direktoriaus pavaduotojas Aleksandras Tiaškevičius, kurie diskutavo parlamentinės kontrolės tema ir atsakė į komiteto narių klausimus. Posėdyje dalyvavo ir daug kitų svečių, kurių susidomėjimas rodo problemos jautrumą ir aktualumą.

Parlamentinės kontrolės klausimas

Posėdžio data

2024 m. Eurojusto veiklos ataskaita

2025 m. spalio 22 d.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto nariams buvo pristatyta Europos Sąjungos bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūros (Eurojusto) 2024 m. veiklos ataskaita. Ataskaitą pristatė Lietuvos nacionalinė narė Eurojuste, Eurojusto viceprezidentė Margarita Šniutytė-Daugėlienė.

Eurojustas – institucija, koordinuojanti valstybių narių teisinių institucijų veiklą tarptautinio ir organizuoto nusikalstamumo srityje.

Kaip pažymėta ataskaitoje, Eurojustas 2024 m. teikė praktinę paramą 12 972 tyrimams, padėdama valstybių narių institucijoms efektyviau kovoti su tarpvalstybiniais nusikaltimais.

Bendradarbiaujant buvo: sulaukyta arba perduota 1 272 įtariamųjų, išaldyta ar konfiskuota nusikalstamu būdu įgyto turto už 1,3 mlrd. eurų, konfiskuota narkotikų už 19,6 mlrd. eurų.

Lietuvos atstovybė Eurojuste 2024 m. dirbo su 1 055 bylomis, iš kurių 323 buvo inicijuotos Lietuvos institucijų, o 732 pradėtos užsienio šalių prašymu. Daugiausia bylų susijusios su sukčiavimu, prekyba narkotikais, pinigų plovimu, neteisėtų migrantų gabenimu, kibernetiniais nusikaltimais ir organizuotų nusikalstamų grupių veikla.

Eurojustas pernai surengė 640 koordinacinių pasitarimų, įsteigė 32 koordinavimo centrus ir rėmė 361 jungtinę tyrimo grupę, Lietuvos institucijos dalyvavo 26 jungtinėse tyrimo grupėse.

Agentūra taip pat aktyviai dalyvauja įgyvendinant ES teisminį atsaką į Rusijos agresiją prieš Ukrainą – kaupia ir analizuoja karo nusikaltimų įrodymus Sunkiausių tarptautinių nusikaltimų įrodymų duomenų bazėje (CICED), kurioje sukaupta 10 tūkst. failų iš 17 šalių.

2024 m. Eurojuste įsteigtas Europos teisminis kovos su organizuotais nusikaltimais tinklas (EJOCN), skirtas stiprinti teisminį bendradarbiavimą tarp ES valstybių narių.

„Lietuva išlieka tarp aktyviausių Eurojusto partnerių, teikiančių pagalbą kitoms valstybėms. Tai liudija mūsų teisėsaugos institucijų kompetenciją ir patikimumą“, – pažymėjo Lietuvos atstovė Eurojuste M. Šniutytė-Daugėlienė, pristatydama ataskaitą komiteto nariams.

Tarp Eurojusto 2025 m. prioritetų – pagalbos nacionalinėms baudžiamojo persekiojimo institucijoms stiprinimas, Eurojusto reglamento peržiūra, bendradarbiavimo su trečiosiomis valstybėmis plėtra bei ES teisingumo sistemos skaitmeninimas.

Parlamentinės kontrolės klausimas

Posėdžio data

2024 m. Europolo metinė veiklos ataskaita

2025 m. spalio 22 d.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas išklausė 2024 m. Europolo metinę veiklos ataskaitą, kurią apžvelgė Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus specialusis atašė Europos policijos biure Donatas Malaškevičius.

Supažindindamas komiteto narius su 2024 m. Europolo metine veiklos ataskaita, specialusis atašė Europos policijos biure, išsamiai apžvelgdamas pagrindines saugumo grėsmes Europos Sąjungoje, pateikė pagrindines išvagas apie:

- organizuotą nusikalstamumą: nusikalstamos grupuotės vis aktyviau veikia tarptautiniu mastu, naudodamos pažangias technologijas ir kriptovaliutas pinigų plovimui bei nusikaltimų koordinavimui, vis dažniau jauni asmenys yra įtraukiami į nusikalstamas veikas;
- kibernetinius nusikaltimus: 2024 m. fiksuotas reikšmingas kibernetinių atakų augimas, ypač prieš viešojo sektoriaus institucijas ir kritinę infrastruktūrą;
- sukčiavimą internete: sukčiavimo internete epidemija paveikė tiek Europos Sąjungos piliečius, tiek įmones ir valdžios institucijas;
- seksualinį vaikų išnaudojimą (internetinį): vaikų išnaudojimas keičiasi vis plačiau naudojant dirbtinį intelektą;
- neteisėtą migrantų gabenimą: vis dar lieka viena didžiausių problemų Europos Sąjungoje;
- narkotikų prekybą: Europolas dokumentuoja rekordinį kokaino sulaikymų skaičių Europos Sąjungos uostuose, nusikalstamos grupuotės vis dažniau naudojasi teisėtais verslais kaip priedanga;
- terorizmo grėsmes: išskirtos tendencijos, susijusios su radikalizacija, vis dažniau dirbtinis intelektas naudojamas propagandai ir neapykantai kurstyti, terorizmui finansuoti naudojama kriptovaliuta;
- neteisėtą prekybą šaunamaisiais ginklais: ypatingas dėmesys bus skirtas ir tam ruošiamasi kai pasibaigs karas tarp Rusijos ir Ukrainos;
- neteisėtą atliekų verslą: vis dažniau pasitaikantys atvejai, kai atliekos yra nesunaikinamos, išmetamos neleistinose vietose, neteisėtai eksportuojamos į kitas šalis apeinant kontrolės mechanizmus.

2024 m. Europolo metinės ataskaitos pristatymo metu pažymėta, kad nusikalstamumas Europoje tampa vis labiau skaitmenizuotas ir globalus, ir tik stiprus tarptautinis bendradarbiavimas ir inovatyvūs sprendimai galės užtikrinti mūsų visų saugumą.

Parlamentinės kontrolės klausimas

Posėdžio data

„Dėl sukčiavimo prevencijos“

2025 m. spalio 29 d.

Teisės ir teisėtvarkos komitetas, svarstydamas klausimą „Dėl sukčiavimo prevencijos“, išklausė kompetentingų finansų ir teisėsaugos institucijų atstovų pranešimus šia tema.

Buvo pažymėta, kad pastaraisiais metais finansinis sukčiavimas tapo viena opiausių visuomenės problemų, o jo mastai kelia rimtą susirūpinimą tiek teisėsaugos institucijoms, tiek finansų sektoriui. Komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas pateikė keletą aprašytų sukčiavimo atvejų iš gyventojų laiškų, iš pastarųjų susidaręs įspūdis, jog nėra galimybės sustabdyti ar užblokuoti sąskaitos, kai iš jos neteisėtai vykdoma transakcija, taip pat kad

finansų įstaigos nėra numačiusios pakankamų priemonių gyventojams kompensuoti ar sugrąžinti sukčiavimo būdu prarastas lėšas.

Statistika rodo, kad 2025 m. sukčiavimo būdu iš privačių asmenų buvo pasisavinta net 23 mln. eurų, o bendra padaryta žala per keletą pastarųjų metų siekia 176 mln. eurų. Lietuvos policija ir prokuratūra deda dideles pastangas tokiems nusikaltimams pažaboti: teismams jau perduota 314 bylų, kuriose kaltinami 428 asmenys. Tyrimus apsunkina tai, kad didžioji dalis nusikaltimų yra tarptautinio pobūdžio. Naudojamos įvairios tapatybės slėpimo priemonės, teikiamos trečiųjų valstybių subjektų, o bendradarbiavimas su šiomis valstybėmis dažnai būna sudėtingas. Be to, duomenų apsigkeitimas su kitų valstybių institucijomis dažnai užtrunka.

Lietuvos bankas, Lietuvos bankų asociacija, policija ir prokuratūra, laikydami kovą su sukčiavimu ypač svarbiu, net strateginiu tikslu, ėmėsi plataus masto iniciatyvų, iš kurių kelios aptariamoms toliau:

- teisėkūros iniciatyvos: Lietuvos bankas aktyviai dalyvauja peržiūrint ES teisės aktus (įskaitant Mokėjimo paslaugų direktyvą), siekiant įtvirtinti nuostolių kompensavimo mechanizmus.

- Lietuvos bankas ragina politinius sprendimų priėmėjus kovą su sukčiavimu įtraukti į Vyriausybės programą ir / ar jos priemonių įgyvendinimo planą, o ES lygmeniu – inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kurie sudarytų sąlygas efektyvesniam informacijos apsigkeitimui ir nusikalstamų veikų užkardymui. Lietuvos bankas mano, kad Lietuvos valstybė galėtų imtis lyderystės, siekiant pakeisti ES teisės aktus, kurie greičiau suteiktų teisinius įrankius geresnei kovai su sukčiavimu. Taip pat Lietuvos bankas yra parengęs ir patvirtinęs Sukčiavimo prevencijos gaires, skirtas gerinti rizikų valdymą finansų įstaigose bei Finansinio sukčiavimo prevencijos ir užkardymo valstybės mastu sistemos koncepciją, kurioje pateikta vizija, kaip koordinuoti institucijų veiksmus kovojant su sukčiavimu.

- Lietuvos bankas siūlo teisės aktų pakeitimus ir konkrečias nuostatas, tokias kaip pareigos finansų įstaigoms atsisakyti vykdyti įtartinas mokėjimų operacijas nustatymas, nuostolių atlyginimo gyventojams pagrindų išplėtimas, papildomų saugiklių taikymas pažeidžiamoms gyventojų grupėms bei duomenų apsigkeitimo tarp mokėjimo paslaugų teikėjų užtikrinimas.

- duomenų apsigkeitimo platforma: vertinama galimybė sukurti valstybės institucijų administruojamą sistemą, skirtą greitam informacijos apsigkeitimui. Pažymėtina, kad 2025 m. sausio 27 d. veiklą pradėjo Policijos departamento Viešosios tvarkos biuro Pajėgų valdymo valdybos pareigūnai, kurie visą parą apdoroja policijoje gautus pranešimus ir nedelsdami teikia informaciją suinteresuotoms institucijoms, galinčioms imtis sukčiavimo užkardymo veiksmų. Tiek policijos, tiek finansų institucijų atstovai ne kartą pabrėžė, kad greita informacija yra neįkainojamas kovos su sukčiavimu įrankis.

- Lietuvos Respublikos generalinė prokuratūra, Lietuvos policija, NKSC, Lietuvos Respublikos ryšių reguliavimo tarnyba, Lietuvos bankas ir VŠĮ Pinigų plovimo prevencijos kompetencijų centras 2025 m. kovo 27 d. pasirašė tarpinstitucinį memorandumą „Dėl bendradarbiavimo siekiant mažinti sukčiavimo skaitmeninėje erdvėje atvejus“. Šalys įsipareigojo glaudžiai bendradarbiauti sukčiavimo prevencijos ir užkardymo srityje, todėl nuolat aptariamoms teisinio reguliavimo galimybės ir spragos, ieškoma sprendimų, kaip efektyviau apsaugoti gyventojus, užkardyti ir atskleisti šio pobūdžio nusikalstamas veikas.

- visuomenės informavimas: nuo 2025 m. spalio 9 d. pradėta viešinti gavėjo tikrinimo paslauga, kurią jau taiko Lietuvos bankai. Taip pat verta atkreipti dėmesį į tai, kad tiek finansų, tiek teisėsaugos institucijos vykdo švietimo kampanijas – gyventojai, informuojami kaip atpažinti netikras sukčių kuriamas svetaines, pačius sukčius ir jų sprendžiamas naujas pinkles, t. y. vis kitus sukčiavimo būdus. Gyventojai informuojami ir raginami būti ypač budriais, kai sukčiai siekia pinigų išvilioti tiesiogiai iš fizinių asmenų.

Nors prokuratūra ir policija užkardė daug sukčiavimo atvejų, o finansų įstaigos per pastaruosius trejus metus nuo 33 proc. iki 63 proc. padvigubino jų vykdomos prevencijos pajėgas ir efektyvumą, tačiau šių pastangų nepakanka – būtinas kompleksinis visų suinteresuotų šalių įsitraukimas į sukčiavimo prevencijos vykdymą. Posėdžio dalyviai akcentavo, kad kova su sukčiavimu turi būti grindžiama ne tik pasekmių šalinimu, bet ir priežasčių prevencija ir kad tik koordinuotas, strateginis ir operatyvus atsakas gali užtikrinti saugią finansinę aplinką visiems gyventojams. Lietuvos bankas kovai su sukčiavimu siūlo Lietuvoje sukurti ar paskirti vieną koordinuojančią instituciją, kuri galėtų būti iš vykdomosios valdžios.

Komiteto posėdyje ir diskusijoje dalyvavo ir į komiteto narių klausimus atsakė generalinė prokurorė Nida Grunskienė, policijos generalinis komisaras Arūnas Paulauskas, Vidaus reikalų ministerijos viceministrė Alicija Ščerbaitė bei Strateginių sprendimų paramos grupės vyriausiasis patarėjas Adomas Puidokas, Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotoja Vaida Markevičienė, Teisės ir licencijavimo departamento direktorius Arūnas Raišutis, Lietuvos bankų asociacijos prezidentė Eivilė Čipkutė, „*Revolut Bank*“ generalinio direktoriaus pavaduotojas ir valdybos narys Vytautas Danta, „*Debunk EU*“ vadovas Viktoras Daukšas ir šios įstaigos teisininkas Rytis Valūnas.

Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas Marius Vaščega pristatė pagrindines 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos išvadas ir Lietuvai pateiktas rekomendacijas.

Atstovas akcentavo, kad Lietuva nuosekliai įgyvendina ankstesnes rekomendacijas, tačiau svarbu užtikrinti, jog pradėtos reformos būtų sėkmingai užbaigtos. Europos Komisija pažymi, kad Lietuva 2024 m. rekomendacijų įgyvendinime padarė tolesnę pažangą šiose srityse:

- tęsiama teisinės pagalbos sistemos reforma, mažinama administracinė našta ir gerinamos sąlygos teisinės pagalbos teikėjams;
- dedama papildomų pastangų gerinant teisėjų, ypač Aukščiausiojo Teismo, skyrimo procesą;
- stiprinami teisingumo sistemos žmogiškieji ir finansiniai ištekliai.

Atsižvelgdama į įvykčius pokyčius, Europos Komisija 2025 m. Lietuvai pateikė dvi rekomendacijas, skirtas užtikrinti teisinės valstybės principo naudą visuomenei:

1. Užbaigti teisinės pagalbos sistemos reformą, užtikrinant tinkamas sąlygas teisinės pagalbos teikėjams dalyvauti procese.
2. Didinti teisėjų, ypač Aukščiausiojo Teismo teisėjų, skyrimo tvarkos skaidrumą.

„Teisinės valstybės principas nėra vien teisinė konstrukcija – tai pasitikėjimo tarp žmonių ir institucijų pamatas. Lietuva nuosekliai juda į priekį, tačiau svarbu, kad pradėtos reformos būtų užbaigtos ir taptų realiai jaučiamos tiek teisinės bendruomenės, tiek visos visuomenės“, – pažymėjo Europos Komisijos atstovybės Lietuvoje vadovas Marius Vaščega.

Ataskaita yra kasmetinio ES ciklo dalis, kurio tikslas – stiprinti teisinės valstybės principus ir prevenciškai užkirsti kelią kylančioms problemoms visose ES valstybėse narėse.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto posėdyje dalyvavo Generalinės prokuratūros, Užsienio reikalų ministerijos, Teisingumo ministerijos ir kitų institucijų atstovai.

Visa informacija apie Komiteto sprendimų įgyvendinimą pateikiama Seimo interneto svetainėje, rubrikoje [Parlamentinė kontrolė](#).

RENGINIAI, TARPTAUTINIAI RYŠIAI

Renginio pavadinimas

Data

Tarptautinė kasmetinė XII mokslinė-praktinė konstitucinės teisės konferencija „Nepriklausomų kontrolės institucijų vaidmuo konstitucinėje sąrangoje“

2025 m. spalio 24 d.

Seime vyko XII tarptautinė mokslinė-praktinė konstitucinės teisės konferencija, kuria kasmet teisininkų bendruomenė kviečiama paminėti Konstitucijos dieną. Konferencija buvo skiriama pagal Konstitucijos 73 straipsnio 1 dalį įsteigtos Seimo kontrolierių įstaigos 30-mečiui.

„Būtent Seimo kontrolieriams, lietuviškiems ombudsmenams, kurie pirmieji buvo įsteigti, Konstitucijos pavesta drąsiai ir nešališkai kalbėti apie viešosios valdžios institucijų ar pareigūnų neveikimo ar netinkamo veikimo atvejus, kai šios institucijos užmiršta, jog tikroji jų paskirtis – tarnauti žmonėms“, - sakė viena iš konferencijos organizatorių profesorė Toma Birmontienė.

Konferencijoje buvo nagrinėjama ombudsmeno institucijų atsiradimas, prigimtis ir paskirtis, aptartas jų indėlis prisidedant prie konstruktyvesnės ir veiksmingesnės valstybės ir savivaldos institucijų veiklos, gerinant žmogaus teisių padėtį. Greta bendros kompetencijos Seimo kontrolierių ilgainiui Lietuvoje atsirado ir specializuoti nepriklausomi kontrolieriai, prižiūrintys atskiras sritis, tokias kaip lygių galimybių užtikrinimas, vaikų teisės ar žvalgybos veikla. Konferencijoje pristatyti pranešimai leido įvertinti skirtingų kontrolės institucijų modelių privalumus ir trūkumus, diskutuoti apie jų bendrystę, pasiekimus ir sunkumus, su kuriais jos susiduria vykdydamos savo funkcijas, veiklos ribas, mandatų fragmentaciją, galimas marginalizavimo ar instrumentalizavimo rizikas. Diskusijose pasidalyta Lietuvos ir tarptautine patirtimi, atskleisti sisteminiai iššūkiai, puoselėti daugiaplanį dialogą ir ieškoti būdų, kaip stiprinti žmogaus teisių apsaugą bei demokratijos priežiūros mechanizmus.

Konferenciją organizavo Seimo Teisės ir teisėtvarkos komitetas kartu su Mykolo Romerio universiteto Teisės mokyklos Viešosios teisės institutu, Konstituciniu Teismu, Lietuvos advokatūra ir Seimo kontrolierių įstaiga.

Konferencija buvo skirta teisės mokslininkams, praktikuojantiems teisininkams, studentams, nevyriausybinį organizacijų atstovams ir visiems, besidomintiems žmogaus teisių apsauga.

Renginys buvo tiesiogiai transliuojamas [Seimo „YouTube“ paskyroje „Atviras Seimas“](#).

Renginio pavadinimas

Data

Europolo Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės (JPKG) posėdis

2025 m. lapkričio 3-5 d.

Teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas Julius Sabatauskas dalyvavo Europolo Jungtinės parlamentinės kontrolės grupės (JPKG) posėdyje, vykusiame Briuselyje (Belgija), taip pat Vizito Briuselyje metu susitiko su Lietuvos nuolatinės atstovybės Europos Sąjungoje ambasadoriumi Nerijumi Aleksiejūnu ir su Vidaus reikalų ministerijos atašė Tania Griškiene. Susitikimuose buvo aptarti aktualūs migracijos, tebesitęsiant Rusijos karinei agresijai prieš Ukrainą, saugumo situacijos klausimai, taip pat aptarta esama situacija kai priešiškos Europos Sąjungai šalys pasitelkia organizuoto nusikaltimo atstovus vykdyti diversijas, hibridines atakas ir taip mažinti visuomenės saugumo jausmą. Diskutuota apie Lietuvos pirmininkavimo ES Tarybai prioritetus ir geopolitinius iššūkius saugumo srityje.

Renginio pavadinimas

Data

Tarptautinė konferencija „Vaiko interesus atitinkantis teisingumas: permąstant teismo psichiatrijos ir teismo psichologijos ekspertizų vaidmenį nukentėjusių vaikų bylose“

2025 m. lapkričio 25 d.

Seime vyko tarptautinė konferencija „Vaiko interesus atitinkantis teisingumas: permąstant teismo psichiatrijos ir teismo psichologijos ekspertizų vaidmenį nukentėjusių vaikų bylose“, kuri kvietė diskusijai, ar ilgametė vaikų teismo psichiatrijos ir teismo psichologijos ekspertizų praktika užtikrina vaiko interesus atitinkančio teisingumo principus bei nuostatas.

Yra daugybė standartų, rekomendacijų ir kitų priemonių, skirtų padėti valstybėms užtikrinti vaiko teises, sukurti vaiko interesus atitinkančias teisingumo sistemas, viena iš jų – gerosios praktikos mainai tarp valstybių.

Šioje konferencijoje savo patirtimi nukentėjusių vaikų baudžiamosiose bylose bei išvalgomis dalinsosi pranešėjai iš Islandijos, Norvegijos, Suomijos, Danijos, Estijos, Latvijos bei Lietuvos – teisėjai, prokurorai, policijos pareigūnai, Barnahus („Vaiko namo“), vaiko teisių specialistai, akademinės bendruomenės atstovai. Pranešimų, diskusijų centre – esamos teisingumo sistemos atitikimas vaiko interesams, vaiko apsaugos nuo pakartotinės viktimizacijos reikalavimams, ypatingą dėmesį skiriant vaikų apklausoms, vaikų parodymų vertinimui, ekspertizių skyrimo ir atlikimo praktikai.

Konferencija inicijuota siekiant ieškoti optimalių sprendimų ilgametei vaikų teismo psichiatrijos ir teismo psichologijos ekspertizių atlikimo problemai spręsti. Lietuva, įgyvendindama prisiimtus įsipareigojimus dėl vaiko interesus atitinkančio teisingumo, vaiko aukos (nukentėjusiojo) teisių apsaugos, turi užtikrinti, kad baudžiamasis ir kiti procesai būtų kuo palankesni vaikui ir kuo mažiau (pakartotinai) traumuojančios jį.

Konferencija buvo sudėtinė 2025 m. lapkričio 24-25 d. Seime vykstančios tarptautinės konferencijos „Aktualios perspektyvos: išvalgos apie vaikų žalingą seksualinį elgesį ir vaiko interesus atitinkančio teisingumo pokyčius“, kurią organizavo Vaiko teisių apsaugos kontrolieriaus įstaiga kartu su partneriais Lietuvos Respublikos Seimu, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Šiaurės ministrų tarybos biuru Lietuvoje ir Britų Taryba Lietuvoje, dalis.

Renginys buvo tiesiogiai transliuojamas [Seimo „YouTube“ paskyroje „Atviras Seimas“](#).

STATISTINĖ INFORMACIJA

Istatymų ir kitų teisės aktų projektų svarstymas

Seimo pavedimai komitetui	96
Iš jų:	
▪ kaip pagrindiniam komitetui (iš jų 10 dėl atitikimų Konstitucijai)	75
▪ kaip papildomam komitetui (iš jų 8 dėl Konstitucinio Teismo nutarimų)	21
Europos Sąjungos dokumentų svarstymas	16
Komiteto pateiktos išvados	
Iš jų:	
▪ pagrindinio komiteto išvados	55
▪ pagrindinio komiteto papildomos išvados	18
▪ papildomo komiteto išvados	12
Komiteto iniciatyva sudarytos darbo grupės teisės aktų projektams rengti ir kitiems aktualiems klausimams nagrinėti	1

Posėdžiai ir klausymai

Komiteto posėdžiai	29
Iš jų:	
▪ apklausos būdu	8
▪ išvažiuojamieji	0
▪ bendri su kitais komitetais	0
▪ uždari	0
Komiteto klausymai	24
Komiteto darbo grupės posėdžiai	10

Parlamentinė kontrolė

Komiteto svarstyti parlamentinės kontrolės klausimai	16
--	----

Pareiškimų ir raštų nagrinėjimas

▪ Gauta pareiškimų, raštų ir kitų dokumentų	1126
▪ Parengta atsakymų ir raštų	352

Renginiai

Surengta konferencijų, seminarų, diskusijų, parodų ir kitų renginių	2
---	---

Tarptautiniai ryšiai

▪ Surengta vizitų	1
▪ Priimta delegacijų	0